

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

§. V. De causa propter oritura scandala.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

prosequi velit, ac possit; de quo Sanchez l. 8. d. 29. n. 20.

2092. Not. 6. Si casus contingeret, quod Executor dispensationis commissa, ex causa incompetens dotis in oratrice, comperiret esse omnino indotatam, vel ex causa mulieris indotatae, deprehenderet esse dotatam, licet fortè non competenter, juxta Corradum cit. n. 50. dispensationem sic reddi nullam, ut nec possit corrigi, sed impetranda sit nova gratia, saltem in forma perinde valere, & hunc esse notorium Curia stylum.

2093. Verum, etsi hoc sit de stylo, ut ait cit. Author; existimo tamen adhuc sufficienter verificari causam, prout motivam Papæ ad dispensandum, consequenter ex hoc capite mandatum non esse irritum. Nam mulier indotata (quæ nihil vel modicum habet) in vero sensu dicitur non dotata competenter; nec enim in communi verborum sensu aliud sonare videtur, esse incompetenter dotatam, licet dialecticè forsitan, & rigorosè sonet, habere dotem, sed non sufficientem; si enim hoc sufficit, ut dispensetur, ne defectu dotis incompetentis innumpta cogatur manere, à fortiori sufficere, si nullam habeat, cum difficilius acquirat matrimonium. Et ratio est, quia paria sunt, non habere dotem, vel habere insufficientem ad nubendum equali, ut notat de Justis cit. l. 3. c. 3. n. 2. & apud eum Lothar. dere Benefic. l. 1. q. 29. 18. & alij. Et ideo cit. de Justis n. 20. rectè docet, eam doctrinam Corradi in n. priori, esse nimis rigorosam, & approbat ea, quæ diximus hic, præsertim, si in ijs causis allegatis, absit dolus.

2094. Not. 7. petere gratiam in forma perinde valere idem esse ac petere gratiam, cujus virtus sit, revalidare gratiam ab ipso Papa concessam, sed ex aliqua parte invalidam. Et sub hac forma conceditur etiam in causa, quæ movebatur Pontifex pro prima, quando utraque tendit ad unum finem; sic Corradus cit. n. 52.

Not. 8. verificari causam insufficientiæ dotis, si oratrix dotem sufficientem habeat, ad nubendum equali non impedito, licet minus sufficiens sit respectu alicujus impediti, qui eam ducere vult, juxta Navarr. in summa c. 22. n. 87. & alios: sed probabilius est non verificari, prout est causa motiva ad concedendam dispensatio-

nem; quia intelligitur defectus dotis sufficientis ad nubendum equali: ita Coninch de Sacram. d. 33. c. 5. n. 47. Filliuc. tom. 1. tr. 50. p. 2. n. 7. Pontius l. 8. c. 21. q. 1. n. 23. & alij.

Not. 9. mulierem censeri non sufficienter dotatam i. si ejus parentes sint in tali statu, ut non possint, dum vivunt, se privare parte bonorum, quæ necessaria foret ad constituendam illi dotem pro matrimonio equali; ita Pontius cit. n. 23. & alij. 2. Si facultates non sufficienter ad filiam competenter dotandam, nisi et parentes plus cæteris darent; quod de jure non tenentur, esto vellent; ita Sanchez l. 8. hic d. 19. à n. 22. Tertiò, si dos esset quidem secundum se sufficiens, sed in estimatione (quantum est ad vim, & efficaciam consequendi æquale matrimonium) decreverit ex alijs circumstantijs v. g. quia mulier illam habens, esset rixosa, deformis, vetula, alijs liberis gravata, malis moribus imbuta, famæ minus integræ &c. Item, si dos esset litigiosa, vel gravata, &c. ita Sanchez cit. n. 29. Coninch cit. d. 33. d. 5. n. 47. & alij.

Ex hoc colliges, quando diximus, angustiam loci non verificari, nisi locus sit modicus, & ut vult de Justis ibi cit. non excedens trecenta focularia, similiter loci parvitatem non esse accipiendam absolute, sed relatè ad homines non impeditos in eo degentes, cum quibus possit haberi matrimonium æquale; cum hæc consideratio respectiva rectè admittatur in materia dotis, quæ non minus, quam loci angustia verificari debet, etiam in causa, præter angustiam loci, sufficere.

§. V.

De causa propter oritura scandala.

Not. ut vitentur scandala probabiliter oritura, recedi à jure communi. c. 1. de novi oper. nunt. & ideo plura concedi aliàs prohibita. Ex multis enim capitibus subnasci possunt scandala, nisi in lege, quæ servatà evenirent, dispenserent. Ea porro sunt, infamia, graves inimicitiae, periculum incontinentiæ, grave periculum non obtinendi decentes nuptias. Et ideo, cum hæc causa de gravibus alioquin scandalis oritur, nisi dispensatio conce-

§. VI.

De reliquis causis pro impetranda dispensatione receptis.

concedatur, allegatur, sufficiens communiter censetur ad impetrandam dispensationem tam pro matrimonio contrahendo, quam pro jam contracto non dissolvendo. Nam hic aequè, ac in præmissis militat eadem ratio; ita Sanchez l. 8. hie d. 19. n. 10.

Not. 2. hanc causam posse allegari cum certis circumstantijs v. g. copulæ scienter vel ignoranter habitæ, aut non habitæ cum impedito, non tantum, cum petitur dispensatio ad contrahendum; sed etiam ad in jam contracto persistendum; præsertim, si sine, vel cum animo per hoc facilius obtinendi dispensationem, copula habitæ est inter scienter impeditos, qui dispensari volunt. quare.

Not. 3. quando petitur dispensatio ad contrahendum, & pro impetranda in supplicatione allegatur *causa scandalorum*, nisi dispensetur, oriturorum, exponendam esse primò *radicem*, ex qua merito timeantur ea scandala v. g. rixæ, infamia, insidiæ vitæ &c. nisi matrimonium contrahatur inter impeditos. 2. an ea *causa scandalorum*, cum, vel sine scientia impediti, data sit, vel solum ex humana imbecillitate, vel etiam de industria, ut exinde facilius dispensatio eliciatur? Nam causæ sufficientes pro primo casu, ubi copula inter impeditos habitæ est cum ignorantia impediti; vel si cum scientia, non tamen spe facilius dispensationis, non sufficient pro secundo. 3. quando causa scandalorum allegatur ex copula inter impeditos præhabita, sic ut hæc tanquam radix scandalorum, quæ timeantur, sit causa finalis, seu motiva Papæ, necessario explicanda est copula præhabita; quomodo enim alias Pontifex ex ea, tanquam causa dispensandi, moveri posset?

2098. Dixi: quando est causa finalis, seu motiva; si enim non sit, probabilius esse diximus à n. 1166. non esse de necessitate explicandam in casu, quo impediti nulliter contraxerunt, & matrimonium consummarunt, etiam scientes impedimentum; si afferant alias causas sufficientes; excipere tamen, nisi id fecissent de industria, ut scilicet elicerent dispensationem; vel, ex ea copula natum sit aliud impedimentum, cuius dispensatio exigeret notitiam copulæ. Plura de his V. à n.

jam cit.

De his fusè agit Corradus sæpe cit. l. 7. 2095. c. 2. & seq. Vincent. de Justis, cit. l. 3. c. 2. & seq. qui potissimum se fundant in stylo Curie Romanæ. Caterum *stylus*, cum sit *quid facti*, eget probatione, ut notat ipse de Justis cit. l. 1. c. 4. n. 344. & dato quod probetur, adhuc non inducit necessitatem alijs iudicibus, & Tribunalibus, extra curiam Romanam, illum servandi, aut sequendi, nisi sit scriptus, probatus, notorius, & speciali decisione, ac declaratione Pontificis confirmatus; sic de Justis cit. n. 345. & apud eos Cavallos, Ferretus, Gratianus, Boërius; Cujus ratio est, quia *stylus Romanæ Curie maxime variabilis est*, ita ut ad mutationem Papæ, & Auditorum varietur, teste Hostiensis in summa n. 4. Procemij. Et ex hoc natum est dictum; *illum esse modo album, modo nigram*, ut notat Parisius de Resignat. l. 3. q. 6. n. 24. his præmissis:

Præter præmissas causas ad consecutionem dispensationis matrimonialis jam receptas, numerantur alie apud eum. Authores, de quibus breviter. Prima est, si in aliquo sit *periculum patiendi gravem jacturam bonorum*, quæ possidet, vel jus possidendi habet, si non nubat ei, cum quo habet impedimentum; sic Castropalaus d. 4. de spons. punct. ult. §. 2. n. 2. Nam causa pietatis est, succurrere sic periclitanti; Secunda est, *causa ob lites*, ut, si ex eo, quod tales impediti dispensentur, & contrahant, omnino componerentur graves lites, vel inter ipsos oratores, aut eorum parentes, consanguineos, vel affines ortæ, ac etiamnum vigentes, & aliunde, quam ex causa matrimonij contrahendi provenientes. Nam *bonum pacis* est maximum Reipublicæ commodum, quod specialiter Ecclesia respicere solet.

Tertia est *causa ob inimicitias graves*, & periculosas componendas, cum circumstantijs, de quibus priori num. Nam unio, pax, & concordia tam spirituali, quam temporali Reipublicæ maximum affert emolumentum, si exinde, quod cum talibus impeditis di-

Ttt 3

spene-